

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2013/127

ZAKLJUČNO POROČILO RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra projekta	J5-2193
Naslov projekta	Medijska potrošnja, razred in kulturna stratifikacija
Vodja projekta	7633 Breda Luthar
Tip projekta	J Temeljni projekt
Obseg raziskovalnih ur	5310
Cenovni razred	A
Trajanje projekta	05.2009 - 04.2012
Nosilna raziskovalna organizacija	582 Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede
Raziskovalne organizacije - soizvajalke	
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	5 DRUŽBOSLOVJE 5.06 Politične vede 5.06.03 Komunikologija
Družbeno-ekonomski cilj	13.05 Družbene vede - RiR financiran iz drugih virov (ne iz SUF)

2. Raziskovalno področje po šifrantu FOS¹

Šifra	5.06
- Veda	5 Družbene vede
- Področje	5.06 Politične vede

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

3. Povzetek raziskovalnega projekta²

SLO

Projekt je temeljil na empiričnih podatkih pridobljenih z anketiranjem reprezentativnega vzorca prebivalcev Ljubljane in Maribora o njihovih kulturnih preferencah (estetskem okusu), kompetencah s področja potrošnje

medijev in kulture in praksah vsakdanjega življenja (prosti čas, potrošnja hrane, politika telesa etc.). Raziskovanje se je osredotočilo na vprašanje, kako deluje neekonomsko premoženje, to je kulturni kapital, v konstituiranju in reprodukciji družbene neenakosti. V izhodišču smo predvidevali, da bomo lahko ugotovili obstoj relativno ločenih in variabilnih razredno-kulturnih formacij ali razredno specifičnih »pomenskih sistemov«, ki jih bo mogoče razkriti z multidimenzionalno analizo. Poklicne razredne razlike smo merili z uporabo ESeC poklicno razredno shemo (Europeane Socio-economic Classification).

Slovenija je po statističnih podatkih relativno egalitarna družba s tradicionalno nizkimi taksonomičnimi meje med razredi in z najnižjo ravniyo ekonomske neenakosti znotraj Evrope, v percepciji anketirancev pa je obseg družbenih neenakosti sistematično precenjen. Naša izhodiščna raziskovalna vprašanja so se glasila: ali v kontekstu dohodkovnega egalitarizma simbolne meje nadomeščajo ekonomske razlike in ali kulturne distinkcije igrajo neodvisno vlogo v oblikovanju razrednih razlik? V kolikšni meri torej med slovensko urbano populacijo kulturni kapital organizira družbene delitve med družbeno ekonomskimi skupinami? V kakšnem odnosu so spol, generacija in etničnost do kulturnih distinkcij in razrednih razlik?

Empirična analiza je razkrila obstoj večih ločenih razredno-kulturnih formacij, ki se med seboj razlikujejo glede na interno koherentni nabor okusov, ki so v homologiji z vrednotami in političnimi stališči. Podatki hkrati kažejo na sistematično homologijo med idealtipskimi kulturnimi razredi ter štirimi poklicnimi razredi (EseC). Ugotovili smo torej obstoj relativno izrazitih simbolnih distinkcij, ki podpirajo v evropskem kontekstu majhne ekonomske distinkcije. Spolne, generacijske in etnične razlike v kulturnih preferencah in potrošnji se najmočnejše izražajo v nižjih razredno-poklicnih kategorijah. Obvladovanje nacionalno specifičnega kulturnega kapitala zmanjšuje relevantnost etnične pripadnosti ali učinek starostne kohorte oz. spolnih razlik v kulturnih preferencah, praksah in kompetencah. Politična stališča in vrednote vseh kulturnih tipov kažejo na to, da je liberalnost in toleranca (t.j. »moralna vrlina«, kot pravi Lamont) sestavni del kulturnega kapitala in prestižni simbol višjega srednjega razreda. Družbene meje, ki se kažejo skozi kulturne distinkcije v Sloveniji ne potekajo med visoko legitimno kulturo na eni strani in množično popularno kulturo na drugi, temveč osrednja kulturna distinkcija, ki ima funkcijo družbenih meja, poteka znotraj popularne kulture. Kaže se kot delitev med domačijsko komercialno kulturo, komercialno kulturo in urbano popularno kulturo.

ANG

The project was based on survey data on cultural preferences (taste), competences and

practices in the field of culture and everyday life (leisure time, food consumption, body politics etc.) of a representative sample of the population of two largest Slovenian cities, Ljubljana and Maribor. The cultural dimensions of class and the role of cultural distinctions in the class structure of both cities were examined. The analysis has focused on the ways in which the non-economic capital, i.e. the cultural capital, works in the constitution and reproduction of social inequality in Slovenia. We expected to uncover the existence of relatively distinct and variable class-cultural formations or class-specific “meaning systems” that may be revealed through a multidimensional analysis. The EseC occupational class scheme (European Socio-economic Classification) was used to measure occupational class differences.

Slovenia is according to statistical data a relatively egalitarian society with traditionally low taxonomic boundaries between classes and the lowest economic inequality within Europe. Have in this context the symbolic boundaries replaced economic differences and do the cultural distinctions play an independent role in establishing class differences? To which extent, thus, the cultural capital organises social divisions between socio-economic groups in Slovenian urban population? How does gender, generation and ethnicity relate to cultural distinctions and class differences?

The empirical results point to the existence of separate class-cultural formations in the field of cultural tastes and practices, media competences, practices and tastes in the field of everyday life, and political attitudes and values. The data further demonstrate a systematic homology between ideal-type cultural classes and four occupational classes (EseC). Despite the economically relatively egalitarian distribution of income in Slovenia, the analysis established relatively strong symbolic distinctions.

Tastes, practices and knowledge are particularly strongly linked to social positions at the bottom and at the top of aesthetic hierarchy. The possession of nationally specific cultural capital reduces the role of ethnicity and the effect of age cohort and gender differences in the field of cultural preferences, practices, and competences. Values and political views of all five cultural types demonstrate that liberal disposition and tolerance (i.e. “moral virtue”, according to Lamont) form an integral part of cultural capital and stand as a prestigious symbol of the upper middle class. Social boundaries that are manifested through cultural distinctions in Slovenia do not run between the high legitimate culture on one hand and mass popular culture on the other. Rather, the central cultural distinction which has the role of social boundaries runs within popular culture itself. It is manifested as a division between commercial folk culture, commercial culture and urban popular culture.

4. Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem projektu³

V okviru projekta Medijska potrošnja in kulturna stratifikacija je bil ključni

merski inštrument standardiziran vprašalnik z naslovom Kultura in razred. S tem vprašalnikom smo anketirali polnoletne osebe, ki imajo stalno prebivališče v mestnih občinah dveh največjih mest v Sloveniji - mestna občina Ljubljana in mestna občina Maribor. Čeprav smo načrtovali anketo, ki bi temeljila na nacionalnem reprezentativnem vzorcu respondentov starih 18 let in več, z 60% načrtovanim deležem odgovorov in z uporabo terenske metode osebnega anketiranja, smo zaradi finančnih razlogov omejili anketiranje na urbane prebivalce Slovenije. Vzorčni okvir raziskave je predstavljal Centralni register prebivalstva (CRP), iz katerega smo naključno izbrali osebe starejšo od 18 let, ki imajo stalno prebivališče v obeh mestnih občinah.

Iz dosedanjih izkušenj in na podlagi posvetovanje s strokovnjaki za vzorčenje na SUR smo ocenili, da je za ta tip populacije in vrsto raziskave najprimernejši enostaven slučajni vzorec (SRS). Na podlagi ocen predhodnih anket v okoljih, ki jih pokriva omenjena populacija smo sklepali da so realne možnosti za doseganje vzorčne realizacije (tudi glede na predvidene izkušnje in kompetence organizacije, ki je zbirala podatke na terenu) nekje med 35% in 40%. Izhodišče za pripravo vzorca je bilo doseči: 400 opravljenih anket v Ljubljani in 400 opravljenih anket v Mariboru (Skupaj 800).

Po zaključku anketiranja smo preverili usklajenost strukture realiziranega vzorca s strukturo populacije in ocenili, da se za potrebe statističnih analiz izvede ustrezna ponderacija. S tem se omili možna pristranost zaradi neenakomernosti vzorčne realizacije pri različnih kategorijah populacije. Zaradi izvedbe ankete s pomočjo vzorca lahko pride do napake v oceni populacijskih parametrov zaradi naključne vzorčne variance (katere obseg je znan iz statistične teorije), ali pa zaradi drugih (nenaključnih) napak - oblik pristranosti, ki so posledica subjektivnih ali objektivnih dejavnikov v procesu izvedbe ankete. V okviru omenjene ankete smo ocenili, da je smiselno uteževanje v primeru spola in starosti. Ker smo izhajali iz podatkov, ki so bili pridobljeni naknadno, s pomočjo same ankete je prišlo v poštev t.i. poststratifikacijsko prilagajanje - metoda raking. Gre za izračunavanja uteži za vsako enoto v vzorcu na podlagi pripadnosti določeni kategoriji, kjer s pomočjo posebnega algoritma iterativno popravljamo uteži za več stratifikacijskih spremenljivk hkrati ob tem, da v čim večji meri ohranimo razmerje robnih frekvenc vsake od kriterijskih spremenljivk. Podatki iz ankete Kultura in razred, ob upoštevanju uteži, v primeru spola in starosti odražajo dejansko strukturo definirane populacije.

Uspešno opravljenih intervjujev = 820. Delež vzorčne realizacije, ko odštejemo delež nedostopnih (ineligible) - 10,1% bruto vzorca, tako znaša **45,2%**, torej nekoliko nižji od načrtovanega, kar je običajno za urbana

okolja.

5. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem projektu in zastavljenih raziskovalnih ciljev⁴

Stopnjo realizacije projekta ocenjujemo na 90%. Zaradi finančnih razlogov smo namreč nacionalni reprezentativni vzorec nadomestili z reprezentativnim vzorcem prebivalcev Ljubljane in Maribora, torej urbane populacije. Skladno s tem je tudi stopnja realizacije nekoliko nižja od tiste, ki bi jo lahko pričakovali na splošnejšem vzorcu. Vsebinskih ciljev projekta to ni v nobenem pogledu prizadelo.

Realizirali smo naslednje cilje projekta:

1. analizirali smo razmerja med kulturnim in ekonomskim kapitalom v posebnih slovenskih okoliščinah, 2. ugotavljali smo razredne razlike in kulturno diferenciacijo oz. razlike v kulturnem kapitalu (potrošnja visoke, množične in popularne kulture in kulturna institucionalizacija razrednih razlik), 3. ugotavljali smo obstoj digitalnega razkoraka ter vključenost v informacijsko družbo 4. ugotavljali smo povezanost razrednih razlik z razlikami v političnih stališčih in vrednotah. 5. ugotavljali smo posebne tipe medijskih potrošnikov v povezavi z razrednimi razlikami.

6. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega projekta oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine⁵

Ni bilo bistvenih sprememb programa raziskovalnega projekta.

7. Najpomembnejši znanstveni rezultati projektne skupine⁶

Znanstveni dosežek			
1.	COBISS ID	31114077	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Razred, kulturni kapital in mobilni telefon
		ANG	Class, cultural capital, and the mobile phone
	Opis	SLO	Članek se naslanja na podatke reprezentativne ankete o uporabi informacijske in komunikacijske tehnologije in proučuje uporabo mobilnega telefona kot kulturnega objekta s strani različnih skupin respondentov oz. uporabnikov. Izhaja iz predpostavke, da bi morala biti simbolna in artefaktna narava novih medije, njihova "obektnost" osrednji del vsakega raziskovanja njihovega družbenega in kulturnega pomena. Pri tem se osredotoča na pomen mobilnega telefona kot kulturnega objekta in blagovnega znaka za različne skupine uporabnikov oz. potrošnikov. Prav tako se osredotoča na družbeno strukturiranost uporabe mobilnega telefona s strani mladine in se ukvarja z odnosom med razredom in praksami in pomeni uporabe mobilnega telefona v kontekstu potrošnje drugih medijev in kulturnih tehnologij pri mladih. Ukvarja se z enim od osrednjih vprašanj v okviru sociologije kulture: v kakšnem odnosu so potrošni okusi in prakse do razreda in analizira to razmerje na primeru uporabe mobilnega telefona. Avtorja menita, da je splošna "tehnosenzibilnost" mladih, ki se zdi univerzalni generacijski fenomen, če jo interpretiramo v kontekstu potrošnje drugih "starih" in "novih" medijev in kulturne potrošnje nasploh, diferencirana glede na razred in kulturni kapital. Članek zaključuje, da

		razredne distinkcije proizvajajo digitalni razkorak, ki rezultira v dveh različnih populacijah mladih uporabnikov: tistih, ki so objekt interakcije in tistih, ki so aktivni subjekt interakcije.
	ANG	This article uses data from a representative survey on the applications of information and communication technologies to investigate the use of the mobile phone as a cultural object by different groups of respondents/consumers. Setting out from the premise that the symbolic and artefactual nature of new media, their 'thingness', should be a central part of any investigation of their social and cultural significance, the article focuses on the meaning of the mobile phone as a cultural object and commodity sign for various groups of users/consumers. It also concentrates on the social structuring of mobile phone use by young people and addresses the relationship between class and the practices and meanings of mobile phone use in the context of young people's consumption of other media and cultural technologies. It addresses one of the central questions in the sociology of culture-how are consumption tastes and practices related to class-and examines it through the case of mobile phone use. The study suggests that the general 'technosensibility' of young people, which seems a universal generational phenomenon, when interpreted in the context of the consumption of other 'old' and 'new' media and cultural consumption in general, is differentiated according to class and cultural capital. The article concludes that class distinctions produce a digital divide that results in two distinct populations of young users: the interacting and the interacted users.
	Objavljeno v	Academia; Sociologický časopis; 2011; Vol. 47, no. 6; str. 1091-1118; Impact Factor: 0.357; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0.918; A': 1; WoS: XA; Avtorji / Authors: Luthar Breda, Kropivnik Samo
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek

8. Najpomembnejši družbeno-ekonomski rezultati projektne skupine⁷

	Družbeno-ekonomski dosežek		
1.	COBISS ID	31673949	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Popularna kultura in razredne distinkcije v Sloveniji
		ANG	Popular culture and class distinctions in Slovenia
	Opis	SLO	Študija temelji na podatkih o kulturnih preferencah, kompetencah in praksah reprezentativnega vzorca prebivalcev Ljubljane in Maribora. Na tej osnovi avtorica analizira vlogo kulturnih distinkcij v razredni strukturi obeh mest. Zastavlja si vprašanje, kako deluje neekonomsko premoženje, to je kulturni kapital, v konstituiranju in reprodukciji družbene neenakosti in kako ekonomsko in neekonomsko premoženje delujeta skupaj in podpirata drug drugega ali pa si v določenih konstelacijah nasprotujeta in delujeta drug proti drugemu v oblikovanju družbenih skupin. Empirična analiza je pokazala na obstoj petih ločenih razredno-kulturnih formacij oz. razredno specifičnih pomenskih sistemov. Hkrati pa obstaja sistematična homologija med idealtipskimi kulturnimi razredi ter poklicnimi razredi. Študija ugotavlja, da posebej pri nižjem in nižjem srednjem razredu spolna, generacijska in etnična diferenciacija podpira učinek razrednih razlik.
			The study draws on survey data on the cultural preferences, competencies and practices of a representative sample of the population of the two largest Slovenian cities, Ljubljana and Maribor. The cultural dimensions of class and the role of cultural distinctions in the class structure of both cities are examined. The study focuses on the ways in which non-economic capital, i.e. cultural capital, works in the constitution and reproduction of

	ANG	social inequality The empirical results point to the existence of five separate class-cultural formations or class-specific meaning systems that significantly differ from each another and to a systematic homology between ideal-type cultural classes and four occupational classes (EseC). Tastes are particularly strongly linked to social positions at the bottom and the top of the aesthetic hierarchy. The strongest effect of gender and ethnicity on taste cultures was established at the bottom of the occupational class hierarchy.
Šifra	C.05	Uredništvo nacionalne revije
Objavljeno v	Slovensko sociološko društvo; Fakulteta za družbene vede; Družboslovne razprave; 2012; Letn. 28, št. 71; str. 13-37; Avtorji / Authors: Luthar Breda	
Tipologija	1.01	Izvirni znanstveni članek

9. Drugi pomembni rezultati projektne skupine⁸

- 1) Sumarnik raziskave: LUTHAR, Breda, KURDIJA, Slavko, JONTES, Dejan, MALNAR, Brina, TIVADAR, Blanka, KAMIN, Tanja, OBLAK, Tanja. Medijska potrošnja, razred in kulturna stratifikacija : končno raziskovalno poročilo s sumarnikom. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede - Inštitut za družbene vede, Center za raziskovanje družbenega komuniciranja, 2011. [42] f., ilustr. [COBISS.SI-ID 30499933]
- 2) Tematska številka revije Družboslovne razprave: Razredne distinkcije in kultura v Sloveniji. Družboslovne razprave; 2012, letnik 28, št. 71.
- 3) Tematski blok revije Teorija in praksa: Kultura in razred
Teorija in praksa; 2011, letnik XLVIII, št. 4, str. 949-1056.

10. Pomen raziskovalnih rezultatov projektne skupine⁹

10.1. Pomen za razvoj znanosti¹⁰

SLO

Dve ločeni raziskovalni tradiciji – študije stratifikacije v okviru dominantnih družbenih ved in študije kulturne potrošnje in življenjskih stilov v okviru sociologije kulture, medijskih študij in kulturnih študij – so bile dolgo časa v celoti ločene. Stratifikacijske študije so ignorirale kulturni obrat znotraj družbenih ved in kulturna refrakcija koncepta razreda je ostala v celoti zapostavljena ali zavržena. Tradicionalno so poudarjale poklic kot ključno os neenakosti, kar je privedlo do marginalizacije drugih vidikov neenakosti (kot npr. spol, etnična pripadnost, starost) in prispevalo k slepoti teh študij za globoke družbene spremembe v visokem kapitalizmu, ki so privedle do kulturnega obrata. Posledično je to tako v mednarodnem merilu kot v Sloveniji vodilo do marginalizacije stratifikacijskega raziskovanja in do ukvarjanja z sofisticiranimi statističnimi metodologijami brez teoretskega ukvarjanja z družbeno transformacijo v sodobnih družbah. Na področju sociologije kulture ter kulturnih in medijskih študij pa je pomankanje sociološke imaginacije in zapostavljanje tradicije v proučevanju razreda v najslabših primerih vodilo do ti. 'dekorativne' sociologije. Oba pristopa sta v tem projektu soočena, tako na področju teoretske obravnave kot v oblikovanju empirične operacionalizacije družbene neenakosti in povezanosti 'objektivnih' in kulturnih vidikov neenakosti.

ANG

Stratification studies in the field of social sciences and studies of cultural consumption and lifestyles under the umbrella of sociology of culture, media studies and cultural studies as two separate research traditions were completely unconnected for a long time. Stratification studies ignored the cultural turn in the social sciences and cultural refraction of the concept of class remained completely ignored or rejected. These studies traditionally emphasized occupation as

the main aspect of inequality which led to marginalizing other aspects (such as gender, ethnicity and age) and contributed to the blindness of these studies for profound social changes in late capitalism that led to the cultural turn. Consequently, this led to marginalization of stratification research internationally as well as in Slovenia and to favouring sophisticated statistical methodologies without addressing the transformations of modern societies theoretically. In the field of sociology of culture and cultural and media studies the lack of sociological imagination and neglect of research tradition that dealt with social class led in the worst case to 'decorative' sociology. In our project both traditions are combined theoretically as well as in designing empirical operationalization of social inequality and interconnectedness of 'objective' and cultural aspects of inequality.

10.2. Pomen za razvoj Slovenije¹¹

SLO

Vsaka razprava o razredno razdeljeni (slovenski) družbi mora danes ob neenaki distribuciji ekonomskega kapitala vključevati tudi neenako distribucijo kulturnega kapitala ali »simbolnega bogastva«. Še posebej v času ekonomske krize ter problematičnih reprezentacij krize in družbenih razlik v naših medijih je zavajajoče, če vprašanje neenakosti zreduciramo na ekonomsko neenakost. Dostop do informacij, simbolov in znakov je postal pomemben vidik življenjskih priložnosti. Epohalne tehnološke spremembe, globalizacija in novi mediji zahtevajo odgovore na vprašanje o digitalnem razkoraku v družbi in o vlogi tehnološko komunikativne kompetence v formiranju družbenih razredov, ki jih je predstavil ta projekt. Analizirali smo domnevno nastajanje servisnega proletariata v družbenem strukturiranju in preverili teze o individualizaciji družbenih razlik ter 'deklasifikaciji' kulturne potrošnje. Slovenija je po statističnih podatkih dohodkovno najbolj egalitarna družba v Evropi. Čeprav je v Sloveniji zaradi zgodovinskih razlogov klasifikacija med razredi šibka in je malo ritualne diferenciacije med statusnimi skupinami, pa ugotavljamo obstoj relativno izrazitih simbolnih distinkcij, ki podpirajo v evropskem kontekstu majhne ekonomske distinkcije. Razlike v vrednotah in političnih stališč so ob razlikah v estetskem okusu, praksah in kompetencah ena ključnih distinkcij, ki kaže na to, da sta liberalnost in toleranca sestavni del kulturnega kapitala višjega srednjega razreda.

Praktična uporabnost projekta se nanaša na a) ugotavljanje razmerja med kulturnimi in poklicno razrednimi distinkcijam in b) na oblikovanje univerzalnih in nacionalno specifičnih indikatorjev razredne strukture družbe, ki jih bo mogoče aplicirati na specifične probleme demokracije in demokratične kulture in odločanje na področju nacionalnih politik, predvsem na področju: medijske politike in politike novih medijev, kulturne politike, socialne politike, izobraževalne politike. V tem smislu ima projekt pomen za kulturni razvoj Slovenije in za kvaliteto življenja čim širših skupin prebivalstva.

ANG

Any discussion of class-divided (Slovenian) society today should in addition to the unequal distribution of economic capital also take into account the unequal distribution of cultural capital or "symbolic wealth." Especially in times of economic crisis and problematic representations of crisis and social differences in our media, it is misleading to reduce the issue of inequality to economic inequality only. Access to information, symbols and signs has become an important aspect of life opportunities. Epochal technological changes, globalization and new media demand answers to the questions of digital divide in society and of the role of technological communicative competence in the formation of social classes, which were presented by this project. We analyzed the alleged formation of service proletariat in social structuring and challenged the thesis of individualization of social differences and 'declassification' of cultural consumption. Slovenia is according to official statistics data the most egalitarian society in Europe in regards to income distribution. Even though there is for historical reasons a weak classification between classes and a little ritual differentiation between status groups in Slovenia, we find the existence of relatively pronounced symbolic distinctions that support, in the European context, small economic distinctions. Differences in values and political attitudes are in addition to differences in aesthetic taste, practices and competencies one of key distinctions, which indicate that liberalism and tolerance are integral part of the cultural capital of upper middle class.

Practical applicability of the project refers to a) determining the relationship between cultural

and occupational-class distinctions and b) designing universal and national specific indicators of class structure of society that can be applied to specific problems of democracy and democratic culture, and decision-making in national policies, especially in the following fields: media policy and the policy of new media, cultural policy, social policy, education policy. In this respect the project has significance for the cultural development of Slovenia and the quality of life experienced by the widest possible groups of population.

11. Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!
Označite, katerega od navedenih ciljev ste si zastavili pri projektu, katere konkretne rezultate ste dosegli in v kakšni meri so doseženi rezultati uporabljeni

Cilj		
F.01	Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.03	Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.04	Dvig tehnološke ravni	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.05	Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.06	Razvoj novega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.07	Izboljšanje obstoječega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	

F.08	Razvoj in izdelava prototipa	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.09	Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.10	Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.11	Razvoj nove storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.12	Izboljšanje obstoječe storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.13	Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.14	Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.15	Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.16	Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	

	Uporaba rezultatov	
F.17	Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.18	Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.19	Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.20	Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.21	Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.22	Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.23	Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.24	Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.25	Razvoj novih organizacijskih in upravljavskih rešitev	

	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.26	Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.27	Prispevek k ohranjanju/varovanje naravne in kulturne dediščine	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.28	Priprava/organizacija razstave	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.29	Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.30	Strokovna ocena stanja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.31	Razvoj standardov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.32	Mednarodni patent	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.33	Patent v Sloveniji	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	

F.34	Svetovalna dejavnost	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.35	Drugo	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	

Komentar

12.Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!
Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visokošolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.03.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					
G.02.01	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☐	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☐	☐	☐	
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije	☐	☐	☐	☐	
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☐	☐	☐	
G.02.07.	Večji delež izvoza	☐	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička	☐	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☐	☐	☐	☐	
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☐	☐	☐	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☐	☐	☐	☐	
G.02.12.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.03	Tehnološki razvoj					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☐	☐	☐	☐	

G.03.04.	Drugo:		☐	☐	☐	☐	
G.04	Družbeni razvoj						
G.04.01.	Dvig kvalitete življenja		☐	☐	☐	☐	
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja		☐	☐	☐	☐	
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave		☐	☐	☐	☐	
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti		☐	☐	☐	☐	
G.04.05.	Razvoj civilne družbe		☐	☐	☐	☐	
G.04.06.	Drugo:		☐	☐	☐	☐	
G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitete		☐	☐	☐	☐	
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj		☐	☐	☐	☐	
G.07	Razvoj družbene infrastrukture						
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura		☐	☐	☐	☐	
G.07.02.	Prometna infrastruktura		☐	☐	☐	☐	
G.07.03.	Energetska infrastruktura		☐	☐	☐	☐	
G.07.04.	Drugo:		☐	☐	☐	☐	
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva		☐	☐	☐	☐	
G.09.	Drugo:		☐	☐	☐	☐	

Komentar

--

13. Pomen raziskovanja za sofinancerje¹²

	Sofinancer		
1.	Naziv		
	Naslov		
	Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR
	Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%
	Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja	Šifra	
		1.	
		2.	
		3.	
		4.	
		5.	
	Komentar		
	Ocena		

14. Izjemni dosežek v letu 2012¹³

14.1. Izjemni znanstveni dosežek

OBLAK, Tanja. "Biti offline" : kulturni ali razredni fenomen?. Javnost, 2012, vol. 19, supl., str. S67-S84. <http://javnost-thepublic.org/article/pdf/2012/5/5/>. [COBISS.SI-ID 31864413]

14.2. Izjemni družbeno-ekonomski dosežek

Tematska številka revije Družboslovne razprave: Razredne distinkcije in kultura v Sloveniji.
Družboslovne razprave; 2012, letnik 28, št. 71.

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki
- so z vsebino zaključnega poročila seznanjeni in se strinjajo vsi soizvajalci projekta

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba
raziskovalne organizacije:*

in

vodja raziskovalnega projekta:

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za
družbene vede

Breda Luthar

ŽIG

Kraj in datum: Ljubljana, 13.3.2013

Oznaka prijave: ARRS-RPROJ-ZP-2013/127

¹ Opredelite raziskovalno področje po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science). Prevajalna tabela med raziskovalnimi področji po klasifikaciji ARRS ter po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science) s kategorijami WOS (Web of Science) kot podpodročji je dostopna na spletni strani agencije (<http://www.rrs.gov.si/sl/gradivo/sifranti/preslik-vpp-fos-wos.asp>). [Nazaj](#)

² Napišite povzetek raziskovalnega projekta (največ 3.000 znakov v slovenskem in angleškem jeziku) [Nazaj](#)

³ Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega projekta in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikost pisave 11) [Nazaj](#)

⁵ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega projekta, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega projekta oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine v zadnjem letu izvajanja projekta, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁶ Navedite znanstvene dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'. [Nazaj](#)

⁷ Navedite družbeno-ekonomske dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Družbeno-ekonomski rezultat iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A''

ali A'.

Družbeno-ekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno-ekonomskega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato ni enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovitev podjetja kot rezultat projekta ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁸ Navedite rezultate raziskovalnega projekta iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 7 in 8 (npr. ker se ga v sistemu COBISS ne vodi). Največ 2.000 znakov, vključno s presledki. [Nazaj](#)

⁹ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen projekt, ki je predmet poročanja [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹¹ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹² Rubrike izpolnite / prepisite skladno z obrazcem "izjava sofinancerja" <http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/gradivo/>, ki ga mora izpolniti sofinancer. Podpisan obrazec "Izjava sofinancerja" pridobi in hrani nosilna raziskovalna organizacija – izvajalka projekta. [Nazaj](#)

¹³ Navedite en izjemni znanstveni dosežek in/ali en izjemni družbeno-ekonomski dosežek raziskovalnega projekta v letu 2012 (največ 1000 znakov, vključno s presledki). Za dosežek pripravite diapozitiv, ki vsebuje sliko ali drugo slikovno gradivo v zvezi z izjemnim dosežkom (velikost pisave najmanj 16, približno pol strani) in opis izjemnega dosežka (velikost pisave 12, približno pol strani). Diapozitiv/-a priložite kot priponko/-i k temu poročilu. Vzorec diapozitiva je objavljen na spletni strani ARRS <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/>, predstavitev dosežkov za pretekla leta pa so objavljena na spletni strani <http://www.arrs.gov.si/sl/analize/dosez/>. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROJ-ZP/2013 v1.00
36-06-CC-5A-26-FE-49-F9-5C-A8-38-E9-31-43-D1-88-CB-5C-0E-2C